

Шолмо эл, порымш да гим верр!

33-шо (3421) №,
2019 ий 17 август,
шуматкече.

БУДЬ ГОТОВ

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ЭЛНЕТ ЭНЕР МУЧКО

Г.РУБЛЁВАН фотожо.

Походыш
лекташ таратыше – Шернур посёлкысо Йоча усталык
пёртын туризм дене методистше Николай Валентинович
Афанасьев.

ЛОТЕРЕЙ

Велосипедым модын налнет?

Тугеже почтыш вашке.
«Ямде лий» газетлан под-
пискым ыште да квитан-
цийжым але копийжым
мыланна колто.

Редакцийын адресше:
424000,

Йошкар-Ола,
Набережный
Амстердам,

1-ше номеран пёрт.

Лотерейын учре-
дительже –
«Ший памаш»
сылнымут
фонд
(вуйлатыше –
В.В.Краснов).

4 гыч 9 август марте Параньга район Усола, Кугу Пумарий,
Оршанке район Упша ден Орша, Шернур посёлкысо 1-ше, 2-
шо номеран школла гыч 7-11-ше классым тунем пытарыше-
влак да ПГТУ-н икмыняр студентше (**снимкыште**) ныл ката-
маран да ик байдарке дене Элнет энгер мучко ийын каенят.
Тиде иймаш туриаде маналтеш. Ёдыр-рвезе-влак кажне ийын
вуйлатышышт дене пырля вуд але йолын коштмо спорт похо-
дыш тарванат. Тений, Морко район Элнеттёр ял гыч
тўналын, Звенигово район Красногорский посёлкысо кўвар
марте воленыт. «100 километрым катамаран дене ийынна, 30
километрым йолын ошкылынна. Мўшылъер дек миен коштын-
на, Ваштар курыкысо Ужар памаш дек пуренна, Пугачёвын
тумыжым, Конанъерым ужынна. Игече йўран лийын, садлан
нелырак ыле», – палдарыш Параньга район Усола школышто
«Юный турист» кружокым вуйлатыше М.А.Богданов.

Самырык турист-влак тўрлө опытан улыт: иктышт икымше
гана походыш лектыныт, весышт икмынярымше гана. Кугурак-
влаклан изирак-влакым туныкташ да нунылан полшаш пернен.
Туриаде тўрлө школ, район гыч улшо ёдыр-рвезе-влак коклаш-
те кылым пентгыдемда. А шуко кечаш поход

келшымашым шочыкта.
Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Китайыш каяш ямдылалтыт

Фотом Интернет

«Дебют» ансамбль декабрьште Шанхайште, августшто Пекиныште Марий Элын чапшым аралаш тўналеш.

Сенгымаш

Москошто «Мост дружбы, Кубок Циньноу-2019» Российско-китайский тўнямбал фестиваль кудымшо гана эрталтын. Россия да Китай гыч чылаже 500 наре участник лийын. Икымше верыште – Китай, Краснодар – кокымшо. Йошкар-Ола гыч «Дебют» ансамбль кумшо верыш лектын. Ёдыр-рвезе-влак «Марий кундем» номерым ончыктенят.

Йоча-влак Шаолинь монастырын монахше-шамыч дене пырля Кунг-фу дене онай мастер-классыште лийыныт да каллиграфийыштым тергенят. Туныктышо-влак, йыргешке ўстел йыр шинчын, тўрлө йодыш-влакым кангашеныт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Курск Историйым шергалына кредалмаш

Кокымшо тўнямбал да Кугу Ачамланде сар-влак-лан тура савыртышым ыштен. Моткоч кугу да виан кредалмаш 49 кече: 1943 ий 5 июль гыч 23 август марте – шуйнен. Фашист Германия виан наступленийым тўналын, «Цитадель» операцийым увертарен. Но совет войска фашист тўшкам чактарен. Орёл, Белгород, Харьков олалам утарен. Тылеч вара Йошкар Армий чумыр фронт мучко наступленийым тўналын. 23 августышто Воинский чап кече палемдалтеш.

Огай

Йоча кечыште 6 совла деч шуко сақырым кочшаш огай.

Телефоным кучылтына

Ме кызыт тугай жапыште илена, кунам эн тўн верыште – электронике. Муглан, телефоным налаш. Пеш кўлешан ўзгар. Уло тўня тудым кучылтеш. Мыланем электронный книга дене пайдаланаш, тўрлө-тўрлө книга лудаш келша. Уш-акылым келгемдаш, логический шоньмашан йодыш-влак-лан вашмутым кычалаш полша.

Дима АРХИПОВ.

Морко, Коркато.

19 август – Олма спас. Калык пале почеш, тиде кече гыч шыже тўналеш.

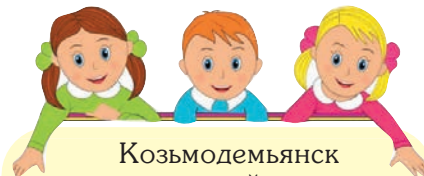
МВД-ште – уна

Медведево посёлкысо полиций пашаен-влак «Каникулы с Общественным советом» акций кышкарыште Лўльпан йочапортыштө илыше ўдыр-рвезе-влак-лан экскурсийым эртареныт. Йоча-влак Марий Эл Республикысе МВД-н историй музейыште спецподразделенийыште ондак пашам ыштыше-шамычын наградыштым, оружыйыштым, тўрлө ийласе вургемыштым онченят. Нуно Медведево районысо полиций отделыштат лийыныт.

Увер

Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве полшымо дене Марий Элысе писатель ушем «Сылнымут шыже-2019» республиканский семинарым эртара. Тудо 26 сентябрьыште лиеш. Возымо паша-влакым 25 сентябрь марте колтыман.

Козьмодемьянск олase кава йымалсе этнографий тоштер 12 музей спискыш пурен. Российысе тўвыра министерстве кенжежым тушко мяш темла. Куд гектар мландыште шым тўжем утла экспонат уло. А те, йоча-влак, тиде тоштерыште лийында? Мыланна возен колтыза.

30 августышто Санкт-Петербургысо ик школышто Россий Федерацийын просвещений министрже О.Ю.Васильева дене вашлиймаш лиеш. Онлайн йон дене 9 ола ушна. Ача-ава-влак йодышым <http://edu.gov.ru/opc-view> электрон адресыш колтен кертыт.

Татьяна Ефремова (снимкыште) 14 ий наре Венгрийыште Будапешт олаште ила. Кузе тушко логалын? Марий кугыжаныш университетын регионведений пӧлкаштыже тунеммыж годым доцент В.Н.Васильев финн йылме деке шӱманген кертын. Татьяна Аркадьевна Лоранд Этвӧш лӱмеш Будапешт университетыште финн-угор кафедрыште марий да руш йылме-влакым туныкта. Археологийым да этнологийым шымлыше рӱдер начальник Ю.А.Зеленева Венгрийышке тунемаш каяш йӧным пуышо грантлан документым колташ темлен. 3-4 тылзе гыч ӱжмаш толын. Тачысе кечынат Татьяна Юрий Анатольевичлан тауштен ила.

– Татьяна, университетыште марий да руш йылме-влакым могай калык гыч лекше ӱдыр-рвезе-влаклан туныктеда?

– Тӱн шотышто венгр-влаклан. Но тушто Эразмус, Финляндий, Польша, Австри, Германий гыч толшо студент-влакымат туныкташ логалын. Ик финн рвезе – Вяйнӧ Ялканен – самырык уста пианист да композитор. Берлин гыч Будапештышке музыкальный консерваторийышке ик ийлан тунемаш толын ыле. Мемнан университетыш марий йылме урокыш коштын. 2015 ийыште «Голос» финн коллектив «Путешествие на землю мари» концерт дене 10 утла олаште лийын. Кок финн композитор марий поэзийым йӧратен шынден. Финн-влакым марий йылме дене палымым ышташ кумылышт лектын. Марий Элыш фотограф Меери толын коштын, Курыкмари районым ужын каен. Тушто ыштыме 20 фотографийым концерт годым ончыктеныт. Одо-влакат марий йылмым кумылын тунемыныт, вет йылмына коклаште икгайлык пеш шуко: грамматике да мутвундо могырымат.

– Марий йылмым тунемаш кумылан-влак ятырын улыт?

– Ятырынже манаш ок лий. Финн-угор пӧлкаште тунем-

ше-влак ий гыч ийыш шагалем толыт. Шарнем: икымше ийын ик тӱшкаште лу ен погынен (туныктымем жапыште тиде эн кугу группо лийын). Варажым семестрлан кум енан кум-ныл группым туныктенам. Кокла шот дене семестрлан 7-8 енын шинчымашыжым пойдарем. Тӱн шотышто марий йылмым тунемаш шке ойырат, садлан, мутат уке, кумылан улыт.

2019 | МЕЖДУНАРОДНЫЙ ГОД
ЯЗЫКОВ КОРЕННЫХ НАРОДОВ

Венгрийыште – марий йылме

– Мыйын шонымаште, йылме туныктышылан кум-ныл йылмым палыман. Жап уло гын, у йылме-влакымат тунем шогыман. Тыге шке пашаштет ситыдымашым ужаш да кӱлеш вашталтышым пурташ куштылгырак. Изиш аптыранен каласем, шкежат тиде йод-машлан келшен ом тол.

Финн-угор пӧлкаште тунемше-влаклан кок «изирак» (финн да эстон йылме деч посна моло) финн-угор йылмым тунемман. Мемнан кафедрыште марий, одо, хант, коми-пермяк йылме-влак кокла гыч ойыраш лиеш. Лектеш, марий йылме обязательный огыл, но шуко студент лач тудым ойыра. Южышт марий йылме урокышко кум-ныл ий коштыныт.

– Тугеже нуным кумылан ден моштада. Туныктымо годым могай йӧн-влакым кучылтыда?

– Уроклаште йылме нерген веле огыл, марий калык историй, этнографий, юмын-йӱла нергенат каласкалем. Материал сайынрак шарналт кодшо манын, кажне уроклан презентацийым ямдылем. Грамматике дене темым практиковатлыме годым тунемше-влакым кутырыктем, тӱрлӧ модыш дене модыктем. Оная диалогым шонен луктам. Тыгак уроклаште калык мурым мурина. Ик куштызо ӱдыр дене марий куштымашымат тунемынна. Кертме семын тунемше-влакын темлымашыштым шукташ тыр-

Фотом еш архив гыч налме.

шем. Мутлан, ик ӱдыр тюрк йылме пӧлкаште тунемын, сандене марий йылмыште тюрк йылме-влакын влияни-йышт нерген материал дене палдаренам. Але этнографий пӧлкашке марий калыкын мифологийже, религийже, пайрем радамже да моло нерген материалым пуэнам.

– Те шкеже мыняр йылмым паледа?

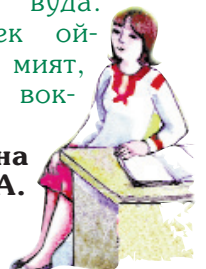
– Венгр да англичан йылме дене веле лудын, возен, кутырен кертам. Шке жапыште одо, коми-пермяк, изишак татар йылме-влакым тунемынам. Чаманаш логалеш, финн йылме мондалтын. Йӧн лиеш гын, тудым уэш тунемам.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.

Кажне калык шке йылмыж дене Кугешналын илалеш. Тудын деч ӱнарым налын, Йӧратен кутыралеш.
Гена СКВОРЦОВ.
Морко, Шӱргыял.

Класс вуйлатышына – Татьяна Валентиновна Лисова. Тудо марий йылме да литература урокым вӱда. Ӱдыр-влак туддек ой-канашым йодаш мият, рвезе-влакат эре воктенжак улыт.

Карина ЗАЙЦЕВА.
Звенигово,
Какшамарий.

Фотошто: слёт
годым. Мый
икымше улам.

Увер Марий
Элыште тазалы-
кым пенгыдемдыме лагерь-
лаште нылымше сменыште
1133 йоча кана. Йоча
санаторийыште 20
ўдыр-рвезе эмлалтеш.
Кумшо сменыште
16 тӧнежыште
1993 икшыве
канен.

Канаш жап уке

Кенеж тўналтыште мый «Марий Юнкор – 2019» слётыш миенам. Йолташем-влак газетыште савыктыме спискыште мыйын лўмем ужныт да ойлат: «Мемнамат нал, мыйат возаш тўналам». Слёт нерген телевизорышто да Интернетыште шуко онай ролик лектын. Слётышто мыланем пеш келшен, вес гана логалам гын, пеш йывыртем.

Кызыт ме шудым ямдылена, пақчаште тўрлӧ сомылкам ыште-на, чодыраште емыжым, понгтым погена. Мемнан ялна изи гынат, йоча-влак шукин улына. Коча-кова-влак дек ола гыч да вес районла гыч ўдыр-рвезе-влак толыт. Кастене погынен, ме футболла модына, кугуен-влакат ушнат.

Сева НИКИТИН.

Кужэнгер, Шўдымарий.

Памаш воктене

Чевер кече пыл кокла гыч
Мемнам йывыртен онча.
Леве мардеж олыклаште
Эркин-эркин пуалта.
Тыгай сылне кенеж кечын
Нал кидышкет тый ведрам
Да куржталын тол коремыш,
Вўдым кондо,
мыняр кертат.

А памашын тамле вўдшӧ
Изи чонет рвезештара.
Ах, могай сай ты тўняште,
Ончен пўртўсым,
шўм ыра.

**Катя
РЫБАКОВА.
Шернур
посёлко.**

Коллан
вўд эрыкан,
айдемылан –
мланде.

Куд ияш Эрвина Рыбакова Йошкар-Олаште ила. Кенеж жаплан Морко район Кожлаер ялыш коча-коваже деке куанен вашка. Кочаж дене футболла модеш, коважлан пақчаште вўдым шаваш полша, Полночь пырысшым мутым колышташ туныкта. Чывигым, комбигым орола. Йолташыже-влак дене модыт, снегым, олыкмӧрым погаш коштыт. Эрвиналан тиде чыла куаным конда. Кас марте каналташат жап уке. Марта ушкалын шонешталтше шӧрым кондымыжым кажне кастене вуча. «Шонган шокшо шӧр дечын тамле нимо уке», – оила Эрвина.

Е.ИВАНОВА.

Ялышке вашка

Марий Эл

Марий Элыште илем.
Марий йылмым йӧратем.
Марий книга

мый лудам.
Марий мурым мый мурем.

Света АНДРИАНОВА.

Морко,

Изи Корамас.

«Чодыраял кундем кенежым»
Кирилл ВИНОГОРОВЫН
сўретше.

Кужэнгер, Ёштымбал.

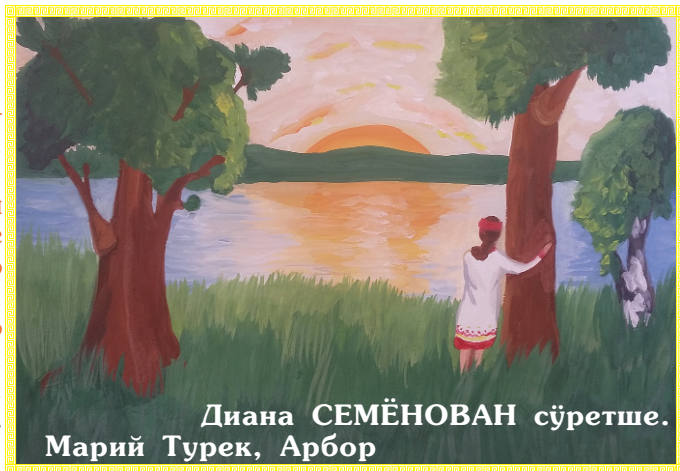

Вийым пуа

Мыйын шочмо верем – Ылыл Кожлаял.
Ялем кок уреман, но сурт-влак шагал коды-
ныт. Школыш кумытын тунемаш коштына.
Ялнан поянлыкше – яндар вудан памаш.
Тушеч вудым налына, вургемым шўалташ
верым келыштарыме. Йырже шўкшакым эре
эрыктена. Памаш воктене шошым ломбо
пеледеш, йырваш ладыра куэ-влак кушкыт.
Мый шке ялем моткоч йоратем. Кеч-кушко
каем гынат, шочмо верем шўмыштем лиеш.
Тудо мыланем вийым пуа.

Полина ПЕТУХОВА.

У Торъял район.

Диана СЕМЁНОВАН сўретше.
Марий Турек, Арбор

Конкурс

«Расскажи миру о своей России»

Еш усталык тўнямбал конкурс увертаралтын. Кеч-могай ийготан ен-влак ушнен кертыт. Сенгыше-влакым кок номинаци-йыште ойырат:

1. Видеопрезентаций (видеоролик але мультфильм). Илыш гыч шергакан тат, элын историйже але шке шижмаш нерген каласкалыман. Видеопрезентаций 90 секунд шуйнышаш.

Англичан але француз йылме дене лийшаш, руш субтитрым ешарыман. 11 ияш марте ийготан йоча-влак рушла ыштен кертыт, но англичан (француз) субтитр лийшаш.

2. Текстан лаштык-презентаций (А4 форматан текст ден иллюстраций). Пашам англичан (француз) да руш йылмыла дене возыман.

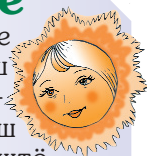
Конкурс
нерген келгынарак
https://vk.com/yamde_lii
адрес дене тўшкаште
лудса.

Пўртўс лонгаште

Каникул жапыште ме класс дене Захаровский пўя воктеке канаш мийышна. Эрдене, котомкаш кочкышым, кўлеш ўзгарым поген, корныш тарванышна. Кенжежым пўртўсыштў шурын канат. Мийымына годым пўя воктене кум еш верланен ыле. Нуно палатке дене лийыныт. Меат келшыше верым муна. Кукшо укшым, кошкышо лышташым поген, тулотым ылыжтышна. Тушан шурпам, чайым шолтышна. Шылым кўктышна. Пўртўсыштў кочкыш моткоч тамле. Чевер кече шокшыж дене куандарыш, леве вуд йўштылаш ўжў. Шер теммешке модна. Шарнаш шуко фотом ыштышна. Кас марте жапым веселан эртарышна. Тыге кенжеж каникулын ик кечыже эртыш. Походыш миен коштым эре шарнаш тўнгалам да вес кенжежым тушко угыч каена манын ўшанем.

Катя ГРИГОРЬЕВА.
2-шо номеран Шернур школ.

«Изи тул» ырыкта

Кенжеж каникул эн кужу гынат, канаш пел тылзе наре веле кодын. Мыланем «Ямде лий» газетын эртарыме «Марий Юнкор-2019» слётшытжыко пеш келшен. Вич кече жапыште Йошкар-Олан моторлыкшым куанен онченам. Шымше классыштыже тунемеш. Тудо мураш, Какшан энгер шинчам куандарен. кушташ йората. Тений районысо «Военно-патриотический муро» конкурсшто икымше верыш лектын. Мураш ўдырым С.Н.Маршина кумыланда.

Кенжеж тўналтыште Настя Йошкар-Ола воктенысе «Радужный» йоча рўдер пелен улшо «Импульс» лагерьыште канен. Тушко «Российысе школьник-влакын движенийышт» радамыште улшо йоча-влак чумыргеныт. «Мыланем моткоч келшен. Шуко у йолташым муынам», – оила Настя.

Оля СТЕПАНОВА.
Морко, Шап Унчо.

Е.ИВАНОВА.
Авторын фотожо.

Кенжеж куаным кондыш

Настя Кощева (снимкыште)
Юрино районысо Козиково школын шымше классыштыже тунемеш. Тудо мураш, Тений районысо «Военно-патриотический муро» конкурсшто икымше верыш лектын. Мураш ўдырым С.Н.Маршина кумыланда.

Кызыт ме Марий Эл Республикын ик курымыш юбилейжылан ямдылалтме жапыште илена. Ушеш-тараш уто огыл: марий калыкын автономный областьшым ыштыме нерген пунчалым (декретым) РСФСР ЦИК ден Совнарком 1920 ий 4 ноябрьште луктыныт. Тиде пеш кўлешан документым пентгыдемдыме нерген увер Чарлашке кок кече гыч иже толын шуын, сандене С.Чавайн шке статьяштыже «декрет 6 ноябрьште лекте» манын. Тудын возымыжо «Йошкар кече» газетеш «К.С.» (Кыргори Сергей) подпись дене савыкталтын.

«Шочмо калык, ямдылалт, ош кече гай тый волгалт!»

Айста шарналтена, могай лийын шочмо калыкнан у корныш лекташ тўнгалме пагыт, кўмыт эн шуко вийым пуэныт Марий автономный областьшым почмо да тудым йол ўмбакаш шогалтыме пашалан. Шукертсе жапын сынжым, ойыртежым тунам илыше ен-влакын шинчашт дене ончалаш манын, писательна-влакын: Сергей Чавайнын да Яков Майоров-Шкетанын – возымыштым шергалына.

Кў тыршыш Марий областьшым почаш

Марий область почылто манмаште, тудо шкак почылтын огыл. Тудым почшаш верч шуко паша ышталте. Паша коклаштыже Сергей Алексеевич Черняков эн шуко полшыш манына гынат, ик пырчат йонылыш огына лий. Тудо Калык-влак кокла пашам тўрлен шогышо комиссариатыште (Наркомнацыште) марий пўлка вуйлатыше олмеш ыштымыж годым 1920 ийыште Наркоматыште пашам шуктен шогышо-влак дене муланен да Озан марий пўлкаш тыгай телеграммым пуэн: «Ала марий калыкат шканже посна областьшым (але губернийым) йодеш?»

Тиде телеграмме почеш 1920 ий 10 февральыште Озаныште марий активный пашаен-влак погынышт да Марий областьшым почаш манын йодаш ыштышт. Озанеш административный комиссий манме лие. Комиссий областьшым кузе почшашым пален нале (Тиде комиссийыште беспартийный Николай Матвеевич Орлов шуко полшыш).

Июнь тылыште Моско гыч Озангыш С.А.Черняков ден Николай Алексеевич Алексеев толыч. Паша чот шолаш тўнгале. Озан гыч марий коммунист-влак яллашке кайышт. С.А.Черняков Краснококшайск, Яран, Уржум велыш мийыш. Тўрлө верла гыч «Марий областьшым почашак кўлеш» манме пунчал-влак толаш тўнгальыч.

20 июлышто Озангыш уло Российысе марий коммунист-влак погынышт. Погынымаш Марий областьшым почаш кўлеш манын пунчалле. Погынымаш тиде пашам вуйлаташ Рўдō бюром сайлыш. Бюрошко С.А.Черняков, Николай Фёдорович Бутенин, Андрей Карпович Эшкинин логальыч. Наркомнацын марий пўлкажым вуйлаташылан С.А.Черняковым сайлышт.

Марий бюро да С.А.Черняков чот тыршышт. 1920 ий 6 ноябрьште Марий областьшым почмо нерген декрет лекте.

Сергей Чавайн.
«Йошкар кече» газет, 1923 ий 1 март.

Тыгай пайремым Чарла ола шукертсек ужын огыл ыле

1 март кастене марий калыкын автономийжылан кок ий темме пайрем лўмеш Чарла педтехникумышто туныктышо ден тунемше-влак марий концертым шындышт.

Пайрем тўнгалтышлан облоно (областысе калык туныктымо пўлка) вуйлатыше Романов йолташ (Иван Егорович Романов-Одар – Г.З.) салам мутым ўжмō уна-влак-лан ойлыш.

– Кок ий коклаште мыланна шуко орлык перныш, – мане Романов. – Марийлан автономийым пуымеке, вигак шужымо игече тольо. Шужен ийыште ме марийлан волгыдо корным почын ышна керт. Кочкаш-йўашлан пашам ышташ логале. Ынде жап тугаяк неле огыл. Ынде пычкемыш марий калыкым чот туныкташ тўнгалаш жап шуын. Марийын шкенжын лывырге йылмыже, йўлаже, койышыжо уло. Садлан калыкым марла туныкташ кўлеш.

Вара Романов йолташ (вуйлатыше) марий-влак-лан тыгай мутым ойлыш:

– Те, йолташ-влак, марий улмыдам ида мондо. Марий улмыланда вожылын ида кошт. «Ме марий улына!» манын илыза.

Романовын мутшо пытымеке, пайрем тўнгале.

Тунемше марий рвезе-влак, ўдыр-влак, чыланат ош вургемым чиен, лектын-лектын, шке моштымыштым, койышыштым, йўлаштым ончыктен, лудын-мурен пуышт. Чыла кўтышō (ончышо) марий-влакын чонышт-кумылышт нўлталтын. Утен каен, шўмыштан тамлын-тамлын чучын.

Иван Степанович Ключниковын тўрлатыме, виктарыме марий муро-влакым тўшка дене пеш чаплын мурен пуышт. Кок ўдыр, Евгения Шульдякова ден Любовь Кушако-

ва «Шке äтя гйц» манме мурым кельштарен мурышт, мурымышт годым рояль, скипка дене шоктымо муро койышлан моткоч пиже. Ласточкинын, Малинован, Столяровын, Николаевын, Мурзаевын, моло-влакынат почеламутым лудмышт келшыш.

Вара Александр Янаев мурыш. Тудым тўналтыш марий мурызо, тенор манаш лиеш. Янаев мураш мошта.

Мурымо, лудмо мўнгў шўвыр-тўмыр сем дене кушташ тўналыч. Чытыде, чыланат куштен пуышт. Сўан гай шурген-шўрлен шогышт.

Буфетыште кочкаш-йўаш команмелна, тувыртыш под-когыльо, тувыртыш перемеч, пура, шопо, тулеч молат ятыр ыле.

Концерт пўлем тўналтыш еда Валериан Васильев, Йогор Пўдыр (Фёдор Егоров), Василий Дмитриев (тунемше рвезе) марий йылме, историй, литератур нерген ойлышт.

Тиде пайремым ышташ педтехникумышто тунуктышовлак кумылыштым пыштен полшышт. Утларакше И.С.Ключников тыршыш.

Кугу тау лийже нунылан! Ончыкыжат марий калыкын чапшым ешарен шогышт!

Педтехникумышто тунемше рвезе-влак, ўдыр-влак! Калык ончылно чолга шўдыр гай койын, тудын пычкемыш илышыжым волгалтарен шогыза. Те марий калыкын пеледышыже улыда.

М.Шкетан.

**«Йошкар кече»,
1923 ий 8 март.**

Г.ЗАЙНИЕВ ямдылен.

Фотошто: М.Шигаев, А.Эшкинин, П.Мальшев (шогат);

И.Петров, И.Смирнов,

Н.Бутенин, С.Черняков (шинчат). 1923 ий.

Конкурсш пурышо паша

Спорт дене кылым кучена

Физкультурникын кечынже йоча-влак спортзал гыч лектын огытыл. «Спорт тазалыкым пенгыдемда», – манит нуно. Тиде кечым шуко жап вученыт. Витя ден Катя гимнастике дене кылым кучат. Катя обручым пўрдыкташ йўрата, а Витя вараксим трюкым виангда. Настя ден Данил мече дене модыт. Нуно тўрлў таҥасымашлашке ушнат.

Моло йоча-влакат йолташышт деч вараш огыт код. Йолташ-влак, теат спорт дене кылым кучыза!

Валерия САИНА.

Морко, Коркатово.

Оҥай

Ур-влак, айдеме дене таҥастарымаште, шукрыак пушенгым шындат. Нуно тумлеге ден пўкш-влакым мландыш урат да кушан шылтымыштым мондат. Тыге у кушкыл шочеш.
Урын ўмылжым му.

20 август – Чебурашкын шоҗмо кечыже.

Сўретым чиялте.

Индекс: П4696.

Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугужаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральште пуымо.

0+

Печатьш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР
Вооружённый Вийын
70-ше идалькыше урем, 20 (почтовый)
Эгерўмбал Амстердам, 1
(фактический).

Конкурс

Изи ПОНГЫЗО

Каныш кечын чодырашке Понгым погаш миенам. Нуным муын, ведрашке Иктын-иктын оптенам.
Максим ЛАПИН.
Параньга, Кугу Пумарий.

Катя ден Ангелина **ЧУРИКОВАМЫТ.**
Кужэгер, Шүдымарий.

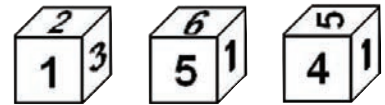
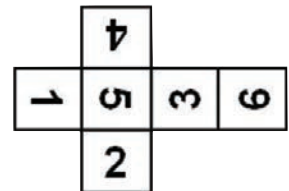
Рома **ГРИГОРЬЕВ.**
Волжский, Шарача.

Йодыш ол-меш могай числам шындыман?

Интернетесе сүрет-влакым кучылтмо.

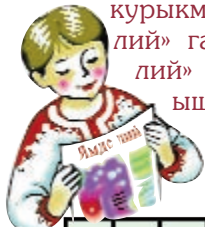

А Б В

Могай кубик лектеш?

Кажне радамыште могай кўмыж-совла огеш сите? Сүретле.

1. Марий Элыште йоча-влаклан **Кроссворд** марла лектын шогышо газет. 2. «Ямде лий» газетын икымше редакторжо. 3. Антонов Ивукин икымше почеламутшо. «Ямде лий» газетеш печатлалтын. 4. 2018 ийыште «Ямде лий» газетын «Почётан юнкоржо» лўмым суден налше журналист, краевед. 5. Шуко жап «Ямде лий» газетыште пашам ышен. Кызыт «У сем» курыкмарла журналын тўн редакторжо. 6. «Ямде лий» газетын кызытсе тўн редакторжо. 7. «Ямде лий» газет редакцийыште 16 ияшак пашам ышташ тўналын. 8. «Ямде лий» газетын ветеранже. 9. Шуко палыше да шуко лудшо еным кузе маныт? Руш мут.

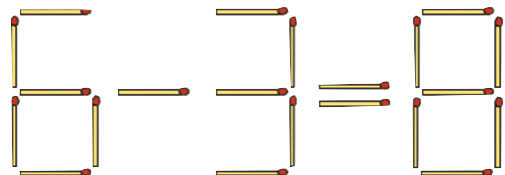

Даша АНДРЕЕВА, Аня ОСИПОВА, Эвелина ВАТЮТОВА.

Волжский, Пётъял.

Мичу, Вичу да Ай-вика кенежым кушто коштыныт, палыза.

Ик шырпым верже дене вашталтен, чын вашмутым ыштыза.

